

Consiliul
Uniunii Europene

Bruxelles, 17 mai 2024
(OR. en)

9774/24

LIMITE

ENER 221
ENV 503
CLIMA 197

NOTĂ

Sursă:	Președinția
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul
Subiect:	Comunicarea REPowerEU: quo vadis? = Schimb de opinii

În vederea reuniunii Consiliului Transporturi, Telecomunicații și Energie din 30 mai 2024, în anexă se pune la dispoziția delegațiilor documentul de dezbatere al președinției privind subiectul sus-menționat.

În urma agresiunii militare neprovocate și nejustificate a Rusiei împotriva Ucrainei, șefii de stat și de guvern din UE au adoptat la Versailles, la 10 și 11 martie 2022,¹ o declarație care stabilește următorul obiectiv: să eliminăm treptat, cât mai curând posibil, dependența UE de importurile de gaze, petrol și cărbune din Rusia. În contextul unei crize energetice fără precedent în UE, care, în lunile următoare, urma să afecteze în mod dramatic securitatea energetică a UE și să declanșeze creșteri bruște ale prețurilor la energie pe întregul continent, liderii UE au invitat Comisia să propună un plan REPowerEU, în special pentru: a) a accelera reducerea dependenței globale a UE de combustibilii fosili, ținând seama de circumstanțele naționale și de alegerile statelor membre în ceea ce privește mixul lor energetic; b) a ne diversifica sursele și rutele; c) a dezvolta în continuare o piață a hidrogenului pentru Europa; d) a accelera dezvoltarea surselor regenerabile de energie și a eficientiza procedurile de autorizare pentru derularea mai rapidă a proiectelor energetice; e) a completa și a îmbunătăți interconexiunile europene de gaze și energie electrică; f) a consolida planificarea de contingență a UE în ceea ce privește securitatea aprovizionării și g) a îmbunătăți eficiența energetică. Liderii UE au indicat, de asemenea, necesitatea de a intensifica lucrările astfel încât a) să se asigure niveluri suficiente de stocare a gazelor, b) să se monitorizeze și să se optimizeze funcționarea pieței energiei electrice; c) să se canalizeze investițiile coordonate în sisteme energetice și d) să se sporească conectivitatea cu vecinătatea imediată a UE.

În mai 2022, Comisia a adoptat planul REPowerEU², cu trei obiective principale: i) economisirea energiei; ii) producerea de energie din surse regenerabile și iii) diversificarea surselor de energie ale UE. Obiectivul final al planului Comisiei este de a elimina treptat dependența de importurile de combustibili fosili din Rusia până în 2027, cel târziu³. Planul REPowerEU, bazat pe Pactul verde european, împreună cu regulamentele de urgență ale Consiliului au fost instrumentele-cheie utilizate de Europa în scopul diversificării în afara importurilor de energie din Rusia și, prin urmare, au oferit o cale de ieșire din criză. În acest sens, în cadrul planului REPowerEU au fost elaborate măsuri pe termen scurt pentru reducerea consumului de energie, a fost stabilit un cadru solid pe termen lung pentru creșterea eficienței energetice în perspectiva anului 2030 și a fost accelerată producția de energie din surse regenerabile în vederea consolidării securității energetice a UE și a decarbonizării economiei UE. Pe lângă măsurile structurale prezentate în contextul REPowerEU, au fost adoptate și o serie de regulamente de urgență temporare și excepționale.

¹ 20220311-versailles-declaration-en.pdf (europa.eu)

² COM(2022) 230 final. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=COM%3A2022%3A230%3AFIN>

³ https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:b27b8b93-725d-11ee-9220-01aa75ed71a1.0012.02/DOC_1&format=PDF

În urma planului REPowerEU, majoritatea statelor membre au redus semnificativ sau au eliminat treptat importurile de gaze, petrol și cărbune din Rusia, în timp ce unele state au eliminat treptat și dependența de combustibilul nuclear sau de energia electrică din Rusia. În total, consumatorii europeni au reușit să economisească 125,2 miliarde de metri cubi de gaz, cererea de gaze naturale scăzând cu peste 18 % în perioada august 2022-martie 2024. În ultimii doi ani, UE a reușit, de asemenea, să se asigure că instalațiile de înmagazinare a gazelor au fost umplute la niveluri suficiente pentru cetățeni și industrie și să evite întreruperile în alimentare și penuria de energie electrică. Pentru a compensa scăderea semnificativă a importurilor de gaze din Rusia (de la 45 % din totalul importurilor de gaze ale UE în 2021 la 24 % în 2022 și la 15 % în 2023), UE și-a extins sursele de aprovizionare cu gaze pentru a cuprinde și alți furnizori internaționali, în principal Norvegia și SUA. Platforma energetică a UE, lansată de Comisia Europeană în decembrie 2022, a avut un rol în eforturile comune de diversificare ale UE. Mecanismul de agregare a cererii instituit în cadrul Platformei energetice a UE în aprilie 2023 a contribuit la constituirea de stocuri de gaze înainte de iarna 2023-2024. REPowerEU a condus, de asemenea, la o accelerare a implementării proiectelor privind energia din surse regenerabile și a eforturilor în materie de eficiență energetică. Estimările industriei⁴ indică o creștere cumulativă a capacității eoliene și solare instalate cu 36 % între 2021 și 2023, economisindu-se aproximativ 24 de miliarde de metri cubi de gaze pe parcursul a doi ani. În ceea ce privește eficiența energetică, consumul final de energie a scăzut la 940 Mtep în 2022, ceea ce corespunde unei reduceri de 2,8 % față de 2021. Alte inițiative, cum ar fi Planul de acțiune al UE al UE pentru rețele⁵, Planul de acțiune european pentru energia eoliană⁶, Strategia UE pentru energia solară⁷, noile măsuri privind autorizarea, carta privind energia eoliană și cea privind energia solară și instituirea Coaliției europene pentru finanțarea eficienței energetice sprijină realizarea rapidă a obiectivelor Pactului verde european, acționând ca factori esențiali ai tranziției către o energie curată. În vederea finanțării investițiilor necesare, s-au mobilizat aproape 300 de miliarde EUR pentru punerea în aplicare a planului REPowerEU, în principal prin intermediul Regulamentului privind Mecanismul de redresare și reziliență⁸.

⁴ Surse: Eurostat, WindEurope, Solar Power Europe

⁵ COM(2023) 757.

⁶ COM(2023) 669.

⁷ COM(2022) 221.

⁸ Regulamentul (UE) 2021/241.

Comisia a publicat recent, **cu ocazia împlinirii a doi ani de la lansarea REPowerEU**, un raport online care face bilanțul punerii în aplicare a REPowerEU, inclusiv fișe informative specifice fiecărei țări, și a emis orientări concrete suplimentare, vizând în special accelerarea suplimentară a utilizării surselor regenerabile de energie pe întregul continent și reducerea importurilor de combustibili fosili din Rusia. În special, Comisia a adoptat o serie de recomandări și documente de orientare noi sau actualizate pentru a îmbunătăți și a raționaliza procedurile de autorizare și licitațiile pentru sursele regenerabile de energie.

La doi ani de la adoptarea REPowerEU, a devenit clar că, deși și-a redus drastic importurile de combustibili rusești, UE a reușit să își mențină securitatea energetică. Pe baza lecțiilor învățate în urma crizei energetice și ținând seama de efectele negative și uneori perturbatoare pe care criza energetică le-a avut asupra cetățenilor și industriilor europene, vor fi necesare eforturi suplimentare în anii următori pentru a spori reziliența UE și a statelor membre la folosirea drept armă a energiei de către regimurile străine, menținându-se și consolidându-se securitatea energetică și stabilizându-se prețurile. În plus, reducerea dependenței structurale a Europei de importurile de energie din Rusia va afecta în mod substanțial economia de război a Rusiei și se va alinia la sprijinul de neclintit al UE pentru Ucraina și cetățenii acesteia.

În acest context, președinția belgiană ar dori să solicite delegațiilor să își exprime opiniile cu privire la următoarele două aspecte:

- 1. Care sunt obstacolele cu care vă confrunțați în ceea ce privește eliminarea treptată a importurilor de energie din Rusia, în concordanță cu spiritul Declarației de la Versailles și al planului REPowerEU ulterior?**
- 2. Ce inițiative suplimentare ar trebui lansate pentru a sprijini UE și statele sale membre în eforturile noastre de a elimina treptat dependența de combustibilii fosili rusești cât mai curând posibil?**